

Les 8 Orde, belonen en bestraffen CURSUS © JOSINE DE JONG

Inhoud van deze les

1. Natuurlijk overwicht
2. Hoe kun je gedragsproblemen voorkomen?
3. Tips
4. Vier soorten regimes
5. Correctie op gedrag
6. God straft
7. Sommige gedragingen versterken zichzelf Vermijdingsgedrag.
8. Wat is modelleren?
9. Straf
10. Samenvatting

1. Natuurlijk overwicht

De beste tijd voor het leren van een goede attitude is natuurlijk als de kinderen klein zijn. De eerste vier jaren zijn van groot belang. In het kader van deze lessen krijgen we kinderen die op veel verschillende manieren zijn opgevoed. Daar moeten we het mee doen. Dat wil niet zeggen dat je geen regels kunt geven. Alles berust op het principe van wederkerigheid. Wat jij niet wil dat jou geschiedt doe dat ook bij een ander niet. Door onze vriendelijkheid en liefde, maar ook vastbeslotenheid en trouw winnen we het respect van de kinderen. Door onze ervaring en creativiteit is er een natuurlijk overwicht. Er zijn leuke dingen te beleven in jouw omgeving. Wat jij hen leert zet alle dingen van het leven op een rijtje. Daar hebben ze behoefte aan. En als je het soms verkeerd hebt gezegd of gedaan erken dat dan ook ruiterlijk.

Vastigheid is prettig voor de kinderen. Als iets de ene keer wel en de andere keer niet mag om onbestemde redenen maakt hen opstandig.

Het principe van gelijke behandeling is in hun belevingswereld belangrijk. Toch moeten bepaalde kinderen anders aangepakt worden. Leer hen wel om te gaan met andermans beperkingen

Terzijde:

Sommige mensen geven meer geld uit voor de training van hun hond en doen er meer moeite voor dan voor hun kinderen.

'Leer een kind van jongs af aan de juiste weg, en het zal er niet van afwijken wanneer het oud geworden is.' Spr 22:6.

2. Hoe kun je gedragsproblemen voorkomen?

- Door een goed team te vormen. Kinderen zullen altijd proberen de leiding tegen elkaar uit te spelen. "O, juf wat fijn dat jij er bent. Bij jouw is het veel gezelliger. Van die andere juf mochten we niks." En we geloven die vleierij maar al te graag.
- Door goede voorbereiding.
- Door een goede inhoud van je lessen.
- Door de kinderen niet te kleineren, maar hen als het even kan in te schakelen, zodat ze zich van waarde vinden.
- Laat een lastig kind eens zelf meebidden voor de dienst. Samen met jou verantwoordelijk zijn is de beste remedie tegen klieren.
- Door een opgeruimd en vrolijk gezicht. Het is net alsof dit nou precies is wat je altijd al had willen doen.
- Door persoonlijke warmte. Heel eenvoudig de liefde van de Heer aan elk kind tonen door een knipoogje, een schouderklopje, een praatje met ze maken, even tijd voor een kind apart nemen, iets van jezelf vertellen.
- Door vaste regels. Dan weten ze waar ze aan toe zijn. Dit is al een grove zeef voor vermaningen. Het geeft hen een gevoel van veiligheid. Ze kennen de spelregels. Zo gaf God zijn volk tien geboden, makkelijk op je vingers na te tellen.
- Heb je de kinderen wel echt uitgedaagd om zelf op onderzoek uit te gaan, om geheimen te ontdekken, om dingen uit te pluizen of voor een goed doel te werken?
- Door te feesten zo af en toe. God gaf het volk ook feesten.

- Door een gezellige ruimte te creëren.
- Door verrassinkjes en wedstrijden.
- Door de kinderen te leren begrijpen. Kijk ook eens naar hun favoriete tv-programma.
- Stuur ze eens een kaartje.

Een kind kan problemen geven omdat hij zich onaangepast voelt. Misschien is hij verworpen of niet uitgedaagd leuke dingen te doen. Hij zal zich vaak in de groep negatief gedragen om zich belangrijk te voelen. Of hij heeft juist die aandacht nodig, die een terechtwijzing hem schenkt. Als de leider een positieve manier kan bedenken om hem aandacht te schenken voordat hij erom vraagt, dan kunnen veel vervelende gedragingen worden voorkomen.

3. Tips

We moeten hen niet steeds vermanen. Dan sluiten ze zich af voor onze stem. We moeten ze ook niet in alles gelijk geven. Probeer vooral niet de lieve juf of meester te zijn, dan word je het vanzelf.

Je moet ervan uitgaan dat de meeste gedragsproblemen gewoon vanzelf overgaan. Laten we zeggen 80%. Soms moet je even iets negeren, alleen maar kijken en dan gaan ze vanzelf terug naar een ordelijk gedrag. Voorbeeld: Een paar kinderen van groep drie mochten in de blokkenhoek op de gang spelen. Ze bouwden een hoge toren en lieten die omvallen. Het maakte nog al wat lawaai en de juf ging kijken. Alleen al door te kijken veranderde hun gedrag. "Een aan zichzelf overgelaten knaap verwildert," zegt de bijbel.

Het ligt ook wel aan het kind. Er zijn er bij, die je de hele tijd wel kunt vermanen. Ze hebben van huis uit niet geleerd te gehoorzamen. Denk niet gelijk: "Ik kan geen orde houden." want het ligt ook vaak aan de combinatie van kinderen.

Als groep zijn ze anders dan elk kind afzonderlijk. Met liefde, vindingrijkheid en vaste regels bereik je veel. Als je aan het vertellen bent en een kind zit te praten met een ander, dan helpt het wel eens als je speciaal voor dat kind gaat vertellen. Je kunt het ook een terloopse vraag stellen. "Denk jij ook niet, Nelleke, dat Jezus daarin groot gelijk had?" Gelijk is Nelleke er weer bij.

Dreigen. Als je met straf hebt bedreigd moet je het ook doen, anders sta je voor gek.

We moeten ze nooit voor gek zetten waar iedereen bij is, dat is erger dan een pak slaag. Zeg ook niet iets kleinerends: "Kereltje, wat heb jij daar voor verstand van!" Zulke dingen passen niet bij ons.

Houd er rekening mee, dat een ADHD kind alle indrukken in een keer binnen krijgt en ze niet direct kan verwerken. Zo'n kind moet rust ervaren en een prikkelarme omgeving hebben. Voorspelbaarheid. Een gesprek met de ouders is zeker op z'n plaats. Het is moeilijk om zoveel verschillende kinderen in een groep te hebben. Petje af voor de leiders die het steeds weer leuk maken.

4. Er zijn vier soorten regimes

1. Autoritair, dat is zoals een koning in de bijbel regeerde. Hij was aan niemand verantwoording verschuldigd en deed maar wat hij wou. Een autoritair regime maakt onvolwassen kruiperige mensen. Ze likken naar boven en trappen naar beneden. Natuurlijk is autoritair goed zolang de leiding goed is en naar mate de kinderen kleiner zijn.

2. Democratisch: het volk regeert. Wij leven wel in een democratische maatschappij. Maar de vraag is wel: heeft de meerderheid het altijd bij het juiste eind?

In het kinderwerk ben je meer autoritair bezig met jongere kinderen zijn en democratischer als ze groter worden. Het is een proces van steeds meer verantwoordelijkheid dragen. Men moet opvoeden tot zelfopvoeding. Je hebt echt minder last van ondeugd als je ze medeverantwoordelijk maakt, als de ruimte waarin je bijeenkomt hun ruimte is.

3. Anarchistisch, dat is een systeem waardoor Israël ten gronde ging tijdens de Richterentijd. "Een ieder deed wat goed was in zijn ogen."

Illustratie:

Er was eens een jongen die steeds tegen de hielen van een oudere dame opreed met het boodschappenwagentje. De dame vroeg verschillende keren of het jochie op wou houden. Hij deed het des te harder.

"Mevrouw," zei de dame ten einde raad tegen zijn moeder, "Wilt u er niet eens wat van zeggen?"

"Nee, hoor!" was het harde antwoord, "Hij mag dat doen van mij. Hij krijgt een vrije opvoeding."

Achter in de rij bij de kassa stond een jongeman. Hij hoorde het gesprek, pakte een pak yoghurt, maakte het open en goot de inhoud over het jongetje zijn hoofd. Daarbij sprak hij deze wijze woorden: "Ik heb ook een vrije opvoeding gehad."

4. Het vierde regime en feitelijk het enige juiste is: theocratisch. God heerst. Zijn autoriteit geeft hij aan de ouders/opvoeders. De "hogere" is in feite meer dienend.

Wij kunnen dus nooit regeren als autoritaire mensen, omdat wij zelf ook onder een bedekking staan. Hoe kunnen we discipline van kinderen vragen als we niet zelf gedisciplineerd willen worden door God en zijn Woord.

Vraag: Moet een kind zijn ouders in slechte dingen gehoorzamen?

5. Correctie op gedrag

Als een kind een verkeerd gedrag vertoont, kunnen we dit corrigeren door invloed op lichaam, ziel of geest. We kunnen het goede versterken of het kwade verzwakken.

Wij kunnen sommige houdingen bij de kinderen versterken door **beloningen, die op het lichaam gericht zijn**. Bijv.: We geven hen snoep, fruit, we aaien ze, we stoeien met ze. We nemen ze mee uit om te hollen of te zwemmen. Men kan een kind zelf belonen, maar hem of haar ook een beloning laten verdienen voor de hele groep. Het is natuurlijk beter voor de karaktervorming van een kind als het iets voor de groep kan betekenen in plaats van: "Ik heb het en jij niet."

Beloningen die op het lichaam gericht zijn, zijn eigenlijk dressuur. Een paard krijgt een suikerklontje als hij iets gedaan heeft. Het is niet verkeerd. Sommige pedagogen zweren erbij. Maar het is ook niet verheffend. Door veel snoep/geld te geven wordt een kind verwend. Het wil alleen maar wat doen voor beloningen. Als ik er geen geld voor krijg, was ik de auto niet.

Zielsversterkers zijn dingen waarbij wij invloed uitoefenen op hun ziel, hun zelfbewustzijn.

Een zielsversterker is:

Prijzen, schouderklopje, bijval, we lachen naar ze, we geven hen aandacht.

Een iets hoger stadium is: punten geven, plaatjes, stempels. Deze dingen staan ergens voor. Je hebt hierbij je fantasie nodig.

We kunnen ook verkeerde houdingen **verzwakken**.

Lichamelijk, bijvoorbeeld: pijn, harde geluiden, schok, knijpen, slaan. (Bij dieren: Ga in je mand!) Dit is op dierlijk niveau. Nooit gebruiken. Wij zijn voorbeelden.

Het tegen een hele klas schreeuwen of een hele klas na laten blijven is eigenlijk een groepsbestrafing. Een paar hebben met propjes gegooid, de hele klas moet nablijven. De kinderen ervaren het als niet eerlijk.

Het is fout om kinderen te disciplineren door:

*Ze op hun "**ziel**" te geven: uitschelden, voor gek zetten, bekritisieren, treiteren, uitvloeken.

"Citaat uit een boek: "Mijn vader gaf mij vaak een pak slaag met een eind hout of een leren riem. "Je deugt niet." schreeuwde hij dan tegen mij. "Het wordt niks met je!" Hoe bont en blauw ik daarna ook was, de woorden sloegen diepere wonden. Ik zei tegen mezelf dat hij het zo niet bedoelde, maar zijn woorden griften zich in mijn ziel en ik kon ze niet vergeten."

* Geestelijk.

Een geestelijke beloning is: het ontvangen van licht, vrede, inzicht, liefde, genezing. Het tegenovergestelde is: duisternis, onvrede, verlaten gevoel, ziekte. We moeten de kinderen dus leren dat ze dit of dat niet moeten doen, omdat ze er niet blij van worden.

6. God straft

Naar mijn overtuiging moeten we nooit één op één teksten zomaar toepassen op onze eigen situatie. Het Oude Testament werd geschreven in een heel andere tijd en in een heel andere cultuur. Het geloof is geen steen, het is leven en ontwikkelt zich tot volwassenheid. We hakken geen handen meer af in Gods naam en stenigen onze kinderen niet als ze niet willen luisteren. We zijn niet als David die mensen moest afmeten en dan de volgende groep doden, maar volgen het principe van Jezus, de volmaakte openbaring van Gods wil op aarde.

Een heel volk kon een strijd verliezen omdat er één gestolen had. (Achan.)

Aan David belooft God: Ik zal een vader voor hem zijn en hij voor mij een zoon: als hij zondigt, zal ik hem kastijden met stok- en zweepslagen, zoals een vader doet, maar hij zal nooit bij mij uit de gunst raken 2 Sam 7: 14.

Hier kun je dus ook niet, nooit!! uit concluderen dat je met een zweep of stok mag slaan!!

Die bestraffingen volgens het Oude Testament zijn niet mis:

nog eens veertig jaar door de woestijn zwerven. Mozes mocht het Beloofde Land niet binnen. Verbanning naar Babylon. Het niet te laten regenen. (Elia.) 400 jaar zwijgen. Iemand die de ark aanraakte stierf ter plekke. In het Nieuwe Testament: Ananias en Saffira.

Is dit echt Gods karakter of interpreteerden de mensen dit als Gods straf?? We mogen twijfelen, maar niet aan Gods liefde, die in Jezus tot ons kwam. .

In de Joodse overlevering is een verhaal, dat aangeeft hoe God straft. God heeft twee oordeelsengelen, die hij heel ver weg opsluit. Het duurt erg lang voordat God bij ze is en dan moet Hij ook nog de deur opendoen. Al die tijd kan een mens zich nog bekeren. Ja, God is lankmoedig. Dat woord betekent: Het duurt lang voordat Hij door zijn neus snuift. **Bovendien neemt God zelf onze straf op zich. Hij liet Jezus verbrijzelen voor ons.**

Hoe disciplineerde Jezus?

Hij sprak de waarheid en bleef bij de discipelen. Hij vertelde verhalen en gaf voorbeelden. Hij offerde zich op.

7. Sommige gedragingen versterken zichzelf

Bijvoorbeeld weetgierigheid. Je wil steeds meer weten. Nieuwsgierigheid, prestatietrots, televisiekijken, nerveus kuchen. Van de positieve kun je gebruik maken.

Een vermijdingsgedrag vertoont men door: ziek te worden, spijbelen, weglopen, naar de wc gaan. Wat is de reden? Ga praten met de ouders, praten met het kind. Veel persoonlijke warmte geven.

Illustratie:

Er was eens een meisje dat niet naar gym wou, hoewel ze best lenig was. Steeds probeerde ze in de klas te blijven als de anderen gingen gymmen. Wat bleek? Ze was als kind erg geschrokken toen ze alleen gelaten werd onder een spoorbrug, juist toen er een trein over kwam. Als de klas naar gym ging moesten ze onder zo'n spoorbrug door. Toen ze het een keer verteld had, genas ze van deze fobie.

8. Wat is modelleren?

Bij voorbeeld Marian een complimentje geven, zodat Jantje zich ook zo zal gaan gedragen. Soms krijg je hierdoor jaloezie. De één gaat zich beter voelen dan de ander. Zo kan men ook probleemgedrag aanleren. Bij voorbeeld: Jan krijgt aandacht door een grote mond, of door te gaan janken. Marian gaat het ook doen.

Modelleren doen kleine kinderen vaak. Zo leren ze praten, fietsen, enz.

"Leert van Mij," zegt Jezus, "dat ik zachtmoedig ben en nederig van hart." De beste en de lastigste krijgen vaak de meeste aandacht. Als een kind lastig is, geef het dan eens een keer geen aandacht, terwijl het een beloning krijgt als het leuk meedoet.

9. Straf

Straf moet onmiddellijk op het verkeerde gedrag volgen. Straf moet in logisch verband staan tot de overtreding. Dus als men het raam vies heeft gemaakt geen strafregels laten schrijven, maar het raam schoonmaken. Humor lost veel op. Een kind uit mijn man z'n klas zei: "Wat hebt u een lelijke stropdas aan!" Toen heeft hij de klas laten stemmen over de das.

Soms is het wel eens goed om een kind links laten liggen, geen aandacht aan te besteden.

Afzondering is ook een middel. Als men afzondering met mate, op een goede manier aanwendt, kan het een probaat middel zijn. De groep lacht niet meer mee. Er gebeuren geen interessante dingen, men kan met niemand praten.

Afleiding. Helpt goed bij kleine kinderen.

PAS OP! Kwaad kijken kan ook averechts werken. Soms vinden de kinderen jouw gedrag zo leuk, jouw manier van kijken, dat ze het juist uitlokken.

Wees creatief ook in bestraffen. Als je voorspelbaar bent in je reactie maken ze er gebruik van. Zeg bijv. eens: Voor straf moet jij een kopje koffie voor me halen in de keuken. Dat vinden ze juist leuk. Dat is dus eigenlijk geen straf, maar een gunst. Of lach eens mee om een goeie grap, ook al heeft die je les verstoord.

Illustratie: Op de Middelbare school was een jongen in een onbewaakt ogenblik in een kast gaan zitten. De leraar kwam binnen, begon de les, maar merkte al gauw dat er wat aan de hand was in de kast. Telkens zagen de kinderen een peenkleurig hoofd boven een gordijntje uitkomen, dat naar hen grijnsde. De leraar liet de kast openmaken en van de schrik kreeg de jongen een potje inkt over zich heen dat in die kast stond. Hij kwam er uit als een Zwarte Piet. Natuurlijk kreeg de jongen straf, dat was de rol van de leraar, we verwachten ook niet anders. Dat had die jongen er ook best voor over, maar we merkten aan het gezicht van de leraar, dat hij zich haast niet goed kon houden. Die leraar kon bij de kinderen geen kwaad meer doen.

Discussie dient vermeden te worden.

De Tien Geboden en de Bijbelse verhalen kunnen zo'n orde brengen in hun chaos. Men moet relativeren en begrijpen.

Illustratie: In een vijfde groep van de O.B.S. zat een jongen die steeds maar spotte. Telkens hief hij zijn handen op, sloot zijn ogen en ging dan raar zitten bidden. Ik had hem al een paar maal gewaarschuwd, maar hij hield niet op. Op een dag vroeg hij zo maar hardop in de klas: "Juf, God is zeker een Marsmanneltje, hè? En Hij vliegt zeker in een Ufo."

De hele klas lag dubbel. Ik merkte echter achter zijn spot een gretig verlangen naar God. Ineens begreep ik het. Ik legde hem uit, dat ik op al zijn vragen zou antwoorden, als hij er geen grapjes mee maakte. Toen bleek dat hij zo graag meer van God wilde weten.

"God lijkt op ons," zei ik, "want we zijn naar zijn beeld gemaakt."

De klas begon serieus mee te doen. Een stoerdoentertje zei: "Juf, maar ik geloof niet in God,"

"Dat geeft niks, Danny, Dat komt gewoon doordat je je wi niet ingeschakeld hebt. Die golfjes kun je ook niet zien. Als je aan God vraagt: "Leer mij u te kennen," dan zal je merken dat Hij bestaat." Wat eerst een ordeverstoring was werd juist een zegen.

Het helpt ook wel als men een bezoekje aan het ouderlijk huis brengt, Het kind heeft het idee dat je hem echt kent.

Een kind apart nemen na afloop.

Na een rechtvaardige straf dient ook weer een liefdebetuiging te volgen.

Jac 1: 5 Komt een van u wijsheid tekort? Vraag God erom en hij, die aan iedereen geeft, zonder voorbehoud en zonder verwijt, zal u wijsheid geven.

Herinner je altijd dat soms de lastigste kinderen de beste werkers in Gods Koninkrijk worden. Anne Van der Bijl heeft ook eens een kerkdienst verstoord door met vrienden jenever te drinken achterin de kerk. Zo zelfs dat men de hele dienst alleen maar kon zingen: "Let my people go." Het werd wel z'n bekering.

Heb je al gebedskaartjes om voor je kinderen te bidden? Als iedereen van de leiding een paar kinderen voor z'n rekening neemt wordt er voor allemaal gebeden. Sommige mensen vasten wel eens voor een probleemkind. Misschien kun je een kind een vaste counselor geven. Steeds als er iets ernstig mis is, bespreekt hij het met het kind. Je kunt zo een soort band opbouwen.

10. Samenvatting

Het beste is slecht gedrag voor te zijn. De beste correctie komt door Gods Woord.